

STRØM & SØRUM

HERRESKREDDERE

Kongensgt. 27, Oslo.

Tlf. 23328.

Tidens Tegn

Løsalg 15 øre.

Fredag 10. desember 1937

Grunnlagt av O. Thommessen

Nr. 287

Redaktør og adm. direktør: Dr. fil. Rolf Thommessen

28de 70

På Nobelprisdagen.

Et åpent brev til verden

For „Tidens Tegn“ av Viscount CECIL of CHELWOOD.

Der finnes dem, som holder på fullständig nedrustning og absolutt vegner sig ved å kjempe. Hvis denne overbevisning bygges på religiøse grunner, vil jeg ikke ta den op til droftaise, men vil bare si, at den ikke synes å være i overensstemmelse med bibelen, og de fleste, som har studert spørsmålet, er av den mening. Hvis på den annen side den fullständige nedrustningsforsvarere tror, at denne er en vei til fred, så stemmer det ikke godt overens med den siste tids begivenheter.

Kina gjorde liten eller ingen motstand mot Japan, men det reddet ikke Kina fra å tape territorier av halve Europas størrelse, eller fra at deits innbyggere i tusenvis blev drept.

Jo mere vi får vite om Etiopias motstand mot Italia, desto ubetydeligere viser den sig å ha vært. Og både Kina og særlig Etiopia til flere ganger overfallsmennene

ganger. Jeg ønsker, at jeg kunde tenke slik. Japan ignorerer forbundsformålingens enstemmige fordommeise av dens akkupasjon i Mandjuria, og i Forbundet satt da både Tyskland og Italia. Og det var vel kjent, at Amerika helt og fullt var med på denne fordommelse. Likeså viste både Amerika og Japan, at de var enig med Forbundet om å fordomme det etiopiske eventyr, uten at dette innvirket på Italias handlemåte. Ikke heller tror jeg, at en løsning av sanksjonsparagrafen ville bringe Tyskland eller Japan tilbake til Forbundet, eller bevege Amerika til å slutte seg til det. Tvertimot er det for Tysklands og De forente Staters del stor grunn til å tro, at det aldri har vært mere tilbøylig til å akseptere Forbundet, enn da det tidlig på høsten 1935 så ut til, at Rådet var beredt til å tvinge Italia til fred.

Sannheten er den, at det ikke

faller en annen. Vi kommer derpå til en annen slags kritikere, som sier, at bare økonomiske sanksjoner bør settes igang mot enhver overfallsnasjon, mens de militære sanksjoner i hvert særskilt tilfelle overlates til medlemmenes forgodtbefinnende.

De fleste som har denne overbevisning, fortsetter med å erklære, at dette system bør hevdes ved spesielle avtaler — regionale traktater — ifølge hvilke partene skulde føreta militære aksjoner mot angriperne på visse områder. Men vår interesse ligger ikke i den eller den territoriale traktat. Vår interesse er freden. Derfor kan jeg personlig ikke innse, hvad regionale traktater, som bare berører en del av Europa, kan gjøre for nytte. De rekker ikke til å opprettholde freden i hele Europa, og hvis de ikke gjør det, så er og blir faren der. Jeg glemmer ikke, at ifølge det system vi nutaler om, skulle vi være forpliktet

de også militære sanksjoner i de områder, hvor de innser, at freden er av vital interesse for oss.

Spørsmålet blir altså til slutt: Hvad er vår vitale interesse? Er det opprettholdelsen av den alminelige fred, eller i det minste freden i Europa — eller er det opprettholdelsen av freden i visse områder? Jeg er ikke i tvil om — på grunnlag av det jeg her har sagt — at det er vår vitale interesse å hindre enhver større krig i Europa. Det er tydelig, at hvis Forbundet vil hindre en sådan krig, så er det desto bedre jo for det handler — om mulig innen krigens virkelig har brutt ut. I dette tilfelle er å forebygge uendelig meget bedre enn å belære.

Jeg holder derfor på at så snart det foreligger alvorlig risiko for en krig, så bør forbundsrådet tre sammen og diskutere stillingen. Hvis medlemmene — de twistende parter ikke iberegnet — tror, at krigstru-

107/101
E6/101

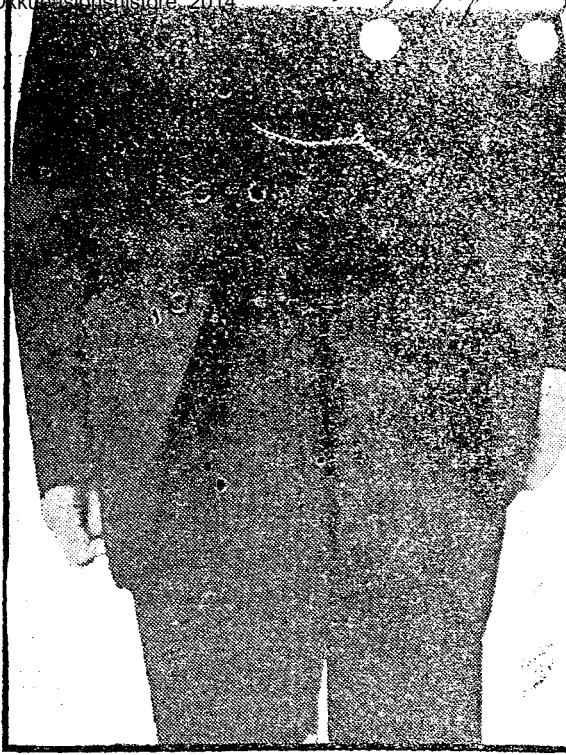
motstand mot Italia, desto ubetydeligere viser den sig å ha vært. Og både Kina og særlig Etiopia tilbød flere ganger overfallsmennene å la sin saks rettferdighet bedømme av utenlandske meglere eller den internasjonale domstol. Det finnes i virkeligheten ingenting, som berettiger en til å tro, at ren passifisme vilde redde det britiske imperium fra å bli ødelagt eller redde verden fra krig.

Jeg vet, at man sier, at hvis medlemmene av Folkenes Forbund ble frittatt fra enhver forpliktelse til å anvende makt eller i det minste militærmakt, så vilde Japan, Tyskland og Amerika slutte seg til forbundet, og en sådan verdensomspennende forenings moralske styrke ville få den mest besluttosomme krigshisser til å tenke sig om to

Amerikansk forfatter og hustru forsvunnet i Moskva.

Privat til „T. T.“ fra United Press.
Privat til T. T. fra United Press.
Moskva, 9. desember.

Den amerikanske forfatter Donald Robinson og hans hustru som 6. november ankom til Moskva er på en mystisk måte forsvunnet fra Nationalhotelliet. Den amerikanske ambassade har etter hvad det forlyder innledet en eftersøkning etter ekteparet, men inntil nu er det intet resultat oppnådd. På hotellet nekter man å uttale sig om ekteparets opholdssted. Igår uttalte Mrs. Robinson overfor noen journalister at hennes mann var blitt ført til et hospital da han var angrepet av lungebetændelse. Hun hadde imidlertid ikke kunnnet få oplyst til hvilket sykehus han var bragt. Siden imorges har Mrs. Robinson likeledes vært forsvunnet. Det siste man hørte til henne var at hun om aftenen hadde vært bekymret for sin manns skjebne.

Italia går ut av Folke-forbundet imorgen.

Efter påtrykk av Tyskland og Japan.

Har Japan forespeilet fordeler i Østen?

Paris, 9. desbr. Det bekreftes på alle hold i Geneve telegraferer Agence Havas korrespondent, at Italia lørdag kveld vil gi offisiell meddelelse om at det går ut av Folkeforbundet. Meddelelsen blir gitt etter et møte i det fascistiske stortråd, som er innkalt til lørdag, heter det her. Italia vil samtidig også gå ut av det Interna-

sjonale Arbeidsbyrå. Beslutningen kommer til å ledsages av en nærmere motivering for disse skrift. Paris, 9. des.

Havas Roma-korrespondent telegraferer at dagens samtalesemmene er det forestående møte av det fascistiske stortråd, og den formodede utmedelse av Folkeforbundet. Samarbeidet mellom Berlin og Roma har jo ikke hittil utelukket at

10. desember 1937

tidlig på høsten 1935 så ut til, at Rådet var beredet til å tvinge Italia til fred.

Sammenheten er den, at det ikke er sanksjonene, som disse land har noe imot, men enhver innblanding ved internasjonale aksjoner i et lands suverenitet. Og om det kommer til en slik innblanding, så respekterer de den mere, hvis den er effektiv. Det kan ikke ha vært sanksjonene, som fikk Tyskland til å trekke sig tilbake fra Det internasjonale arbeidsbyrå, likesåvel som fra Folkeforbundet. I Japan synes enhver regjering, som slutter avtale med en fremmed stat, å bli upopular. Det samme er til en viss grad sant om De forente Staaten. Og de fleste amerikanere vilde stemmes bort snarere enn å stemme i med, hvis Forbundet, som de sier, sluttet å vise tender.

La oss altså anse det for bevist, at bare protester, hvor innflytelsesrike de enn kunde være, vilde aldri hindre en aggressiv nasjon fra å an-

Europa, og hvis ikke gjør det, så er og blir fare der. Jeg glemmer ikke, at ifølge det system vi nutaler om, skulle vi være forpliktet til å sette igang økonomiske sanksjoner mot angriperen. Men vil frykten for disse være tilstrekkelig til å hindre et krigsutbrudd. I en del tilfeller kanskje, men ikke i alle. For hvis en angriper trodde, at han ved et plutselig slag kunde beseire sitt offer, så ville han ikke la sig austrekke av frykten for sanksjoner. Ja, de som forvarer dette system, innser selv, at økonomiske sanksjoner ikke vilde være tilstrekkelige til å hindre en krig, ellers vilde de ikke være beredt til å an-

(Forts. side 12.)

Tokio, 9. desember. Japanske flyvemaskiner har idag nedkastet flyvblåde over Nanking hvor kommandantens oppordres til å overgi byen. I det japanske oprop fordes at kommandantens over de styrker som ennå forvarer byen nu må kapitulere og åpne byens porter senest fredag middag kl. 12. I denne forbindelse henvises en gang til det japanske ultimatum om byens overgivelse.

Hvad selv den militære situasjon angår så forlyder det i Tokio at den ikke er forandret siden i går og at kampene fortsetter umiddelbart foran byen. Avisen Nishi-Nishi utsendte i ettermiddag et ekstranummer hvor det meddeltes at de japanske tropper nu nettop hadde stormet det sydvestre hjørne av bymuren omkring Nanking. Men kort efter at de første numre av avisene var kommet på gaten, blev utsagnet umidertid trukket tilbake.

Gresk 9000 tonner kantret og sunket i Atlanteren.

10 mann omkommet, 19 reddet ytterst forkomne.

To nordmenn blandt de reddede.

Fra vår egen korrespondent.

Haugesund, 9. des.

Et gresk dampskip på 9000 tonn er gått under utenfor Norfolk, og 10 mann er omkommet. 19 blev reddet i ytterst forkomnen tilstand, deriblant to nordmenn, den 27-årige Magle Knut Knutsen og den 24-årige Bjarne Olsen, begge fra Haugesundskanten.

Bjarne Olsen forteller i et brev til sine foreldre utførlig om det uhyggelige forlis. Den greske dampen skulle gå fra Norfolk til Rotterdam med skrapjern, og de to norske gutter hadde fått tillatelse

til å arbeide sig hjem med skibet. Båten hadde førstig gresk besetning. Den kom ut i styggver, lasten forskjøv sig, og skibet kantret plutselig. Bare noen få av besetningen klarte å komme seg i livbåten. 12 mann, deriblant de to nordmenn, hadde drevet rundt på noen øyvrekster i 32 timer før de blev observert av en flyvemaskin som

hentet hjelp fra land. Fire av dem greide imidlertid ikke å holde seg oppe til hjelpen kom og gikk til bunnen. De som ble reddet var alle så medtatt at de mistet innlegges på sykehus i Nordfolk. Enkelte av de omkomne fras ihjel.

—Det er et under at vi er i live, skriver Bjarne Olsen. Forliset skjedde så hurtig at vi måtte hoppe i sjø-

en som vi stod og gikk sammen med 10 andre. Vi fikk kavret oss op på noen planker. Da var klokken 2.00 natten. Ingen av oss hadde det ringeste håp om redning. Det stormet sterkt, og sjøen stod høit om oss. Det var også en temmelig sterk kulde. To dampskip passeret ute i havet de lange timene vi lå på plankene, men de oppdaget oss ikke. En flyvemaskin observerte oss tilslutt, og kort til etter nådde en Bergensdamper frem til oss. Det var i siste øieblick. Ombord i Bergensdamperen fikk vi den beste pleie inntil vi kom til land og blev tatt under legebehandling.

Bjarne Olsen forteller tilslutt at han mistet et større kontantbeløp som han ikke rakk å få med seg, da skibet forliste, og det samme skal viisstnok også ha vært tilfelle med hans kamerat, Knut Knutsen Grønning. Den øvrige del av besetningen om bord i det forlisete skip var utelukkende grekere.

BRISTOL'S MAURISKE HALL

Hver lørdag fra kl. 2 MUSIKK:
KARNOCY'S ORKESTER.

Lettere servering

Et åpent brev til verden.

Forts. fra side 1) Forts. fra side 1) forespørres, om de er villig til å delta. Hvis et tilstrekkelig antall medlemmer er villig, så bør man treffe en klar og bestemt overenskomst om, at de har til hensikt å vedta de nødvendige forholdsregler, og se til, at saken kan føres i havn. Med et tilstrekkelig antall mener jeg et antall, som — ut fra en almindelig menneskelig beregning — gjør det mulig å tvinge det angripende land til å falle undav. Det er alt, som Forbundets statutter eller den sunne fornuft begjærer.

Målet er å forebygge krig; og det er bare mulig, hvis de fredelige nasjoner har den nødvendige styrke. På den annen side finnes det intet, som støtter den påstand, at Forbundet ikke skulde kunne handle, fordi om det ikke omfatter all verdens stater. Det vilde bety, at hvis Haiti eller Luxemburg trakk sig tilbake, så ville Forbundet være maktesløst. Det er ikke nødvendig, at Forbundet har all makt, men det skal ha tilstrekkelig makt. Så vidt jeg kan se, har de stater som er forblitt aktive og lojale medlemmer av Forbundet tilstrekkelig makt til sin forføining og nok makt til å forebygge eller undertrykke ethvert fredsbrudd, som man nu kan forutse.

Et annet punkt i denne sak bør der pekes på. Hvilken politikk man enn anser ønskelig, så må det ikke råde noen tvil om, hvad denne politikk er. Hvis vi fullt og helt har til hensikt å oppfylle våre forpliktelser ifølge Forbundets lover — inklusive anvendelsen av militære maktmidler, om dette finnes å være nødvendig, så bør vi erklaere det høit og tydelig, særlig for enhver stat med aggressive tendenser. Å la saken forblie tvilsom eller ubestemt er den rette måten å fremkalte en krig på. Hvis det hadde lykkes Lord Haldane i 1912 å overbevise Tyskland om, at hvis dette land anfalt Frankrike, så ville vi gå med på Frankrikes side, er det i allfall usikkert om der var brukt ut krig to år senere. Dessverre anså man stillingen slik, at vår regjering stod delt på dette punkt, og der forelå andre omstendigheter som fikk dem som ønsket krig til å håpe, at vi ikke skulle gjøre noe mere enn å protestere. Jeg tror at i de fleste krigstilfeller i de senere år, har lignende misforståelser lurt den angripende part til å gå så langt, at det til slutt var umulig å gå tilbake. La oss altså ikke skremmes av pratet om, hvor farlig det er å engasjere sig, fra åpent og klart å si fra om, hvor vi står. Uvisshetens farer er meget større.

Og så rustningene. Nesten alle,

ning som vi er optatt med å gjøre i en langt mere tilintetgjørende skala enn noe vi før har erfart. Det kan, som næktre statsmenn sier oss, bli civilisasjonens slutt. Men forbundet behøver ikke å mistykkles. Byråkratiets og reaksjonens makt er sterk, men de er ikke så sterke som verdens folkevilje, og det er ingen tvil om, at folkeviljen idag er for fred.

Cecil.

Barneskandalen

(Forts. fra side 7)

kommer noe på siden av det spesielle problem vi har arbeidet med. De groteske forhold ved åndssvakekolonien i Hurum. Men den viser et nettop denne historien er en avgrensing av et meget stort og meget alvorlig problem. Og vi tar åndssvakeanstalten i Hurum som et avskreckende eksempel på hvorledes problemet ikke skal løses.

Skandalen i Hurum kommer forøvrig til å bli vasket op til bunns, likegyldig hvad Oslo forsorgsvesens sjef sier om den ting. Ingvar Foss' rettsak er i full gang. Foss har fått fri sakførsel av det offentlige, og det samme gjelder gårdbruker Torkildsen. Til belysning av saken må Rokkestadaffærens akter graves frem fra arkivet, og det som ikke fremgår av disse dokumenter må skaffes tilveie ved hjelp av vidner.

Abnormskoledirektør Grenness fortalte oss en episode som viser hvor forvillet den almindelige samfundsborgers mening kan være når det gjelder åndssvake. En pike fra et sted på Vestlandet hadde fortalt ham om forholdene hjemme og hadde sagt:

— Nu har vi sluttet med å holde griser og har begynt med åndssvake isteden. Det lønner sig bedre.

Sportsutstyr

Gensere, sportsstrømper, votter og vanter, skjerf, luer og skibånd.

Solide, praktiske saker.

Husfliden

Møllergaten 4.

T.T. 8. desember 1937

DOKUM. PUBLISERTE BOKSER.

den angripende part til å gå så langt, at det til slutt var umulig å gå tilbake. La oss altså ikke skremmes av pratet om, hvor farlig det er å engasjere sig, fra åpent og klart å si fra om, hvor vi står. Uvisshetens farer er meget større.

Og så rustningene. Nesten alle, som har tenkt alvorlig på dette spørsmål tror, at et internasjonalt opgjør om begrensning og hvis mulig, minskning av rustningene, er nødvendig for freden. Så lenge nasjonene ser det som en nødvendighet å ruste i kapp, kan intet fredssystem være fullt pålitelig. Misforstå mig ikke. Personlig aksepterer jeg den påstand, at hvis Europas øvrige stater fortsetter med å øke sine rustninger så må vi følge etter, om ikke for annet, så fordi vi må være tilstrekkelig sterke til å gjøre hvad det beror på oss, for å trygge freden, hvilket bare kan skje ved å overbevise eventuelle krigslystne om, at det ikke lønner seg å anfalle. Men samtidig vil jeg si, at rustninger alene kan ikke trygge freden. Ingen har fremhevet dette sterkere enn Mr. Baldwin, når han forrige høst sa: Hele Europa ruster. Kan det finnes noen mere utenkelig dårskap for dem av oss, som har ansvaret ved å styre de store nasjonene i Europa? Hvad kan det bli for et resultat av dette? I samme utstrek-

Italia går ut

Forts. fra side 1)

pan og Italia har og fremhevet at disse interesser varetas bedre når Italia har presisert sin stilling. Er dette riktig, vil Italia herefter ikke bygge sin politikk på noe håp om forsoning med Storbritannia.

I kveld er det kommet nye rykter i omløp i Roma. Det er fremdeles den almindelige opfatning at den bebudede meddelelse til det italienske folk lørdag vil gå ut på at Italia bryter med Folkeforbundet. Men dessuten forlyder det at det vil bli gitt meddelelse om en italiensk grunnlovsreform. Det har lenge vært tale om en slik reform som skulle avskaffe det nuværende deputeretkammer og erstatte det med et korporativt kammer. For øieblikket er det ikke mulig å vite om disse rykter medfører riktighet.

Det kan kanskje innvendes, at den plan er lokkende, men uutførbart, som begivenhetene for dagen i det fjerne øst og i Etiopia har vist. Det er langt fra mig å ville undervurdere de skjebnesvangre følger av, at Japan og Italia har hatt fremgang med sin voldspolitikk. Det har ryste tverdens tillit til Folkenes forbund. Men der finnes noen formildende omstendigheter. Utvilsomt var det meget vanskelig for Forbundet å ta sig av det mandsjuriske spørsmål. To av stormaktene, Russland og De forente Stater som var høiest interessert av begivenhetenes utvikling i det fjerne øst, og uten hvis hjelp hver kraftfull aksjon var umulig, tilhørte ikke Forbundet. En tredje, Storbritannia, var midt opp i en alvorlig finansiell krise. Tross dette har allikevel den enstemmige dom mot Japan hjulpet til å miskreditere dette lands politikk både hjemme og overfor verdensopinjonen. Før eller senere blir Japan nødt til å gå i sig selv. I Etiopia lå det anderledes an. Medlemmene av Forbundet hadde nok makt til å hindre den italienske invasjon, men de hadde ikke mot til å anvende den. Det er ulykkeligvis altfor sant, at hverken den britiske eller den franske regjering innså, hvad som stod på spill: ikke bare Etiopias selvstendighet, men prinsippene for det internasjonale samarbeid for freden. Og dog var det noen erstatning deri, at «samskjonsapparatene» arbeidet bra. Med litt mere beslutsomhet kunde det ha vært vendt til en internasjonal triumf. Hvis denne lørdom blir lagt på hjertet, så er det håp om, at den neste internasjonale forbrytelser blir effektivt stoppet. Og det blir den sikkert, hvis verdensopinjonen i mellomtiden blir tilstrekkelig veiledet og organisert. Det er derfor den internasjonale fredskampagnes fremgang er så optimuntrende.

Forbundssystemet er: å fremme det internasjonale samarbeid og tilveiebringe internasjonal fred og trygghet. Det kan mislykkes, og vi får vel da gå tilbake til førkrigstidens system med internasjonale forbindelser, kanskje mildnet av noen fåfengte hyldninger til forbundsideen. Det betyr krig og krig

Husfliden

Møllergaten 4.

Tannlæger

Før jul. All tannbeh. 1/2 pris.
Bestill time telef. 24216.
Tannlæge Omtvedt, Karl Joh. gt. 3.

Cecilie Røyne Nord. Brunsgt.
Telefon 11224

Dødsfall

Min elskede mann, min inderlig kjære sønn

Johan Gerhard Ameln

sovnet stille inn idag, 37 år gammel.
Snarøen pr. Oslo, 6/12 1937.

Inger-Johanne Ameln.

Betty Ameln.

Bisettes i Det gamle Krematorium fredag 10. ds. kl. 3.

Vår inderlig kjære mor, svigermor og bestemor

fru Kristine Windingstad

født Christensen

døde idag.

Oslo, 8. desember 1937.

Barn, svigerbarn og barnebarn.

Begraves på Vestre Gravlund lørdag 11. desember kl. 13.

Vår kjære mor, svigermor og godmor

Birgit Strandrud

født Sønstegård

døde stille igår, 75½ år gammel.

Oslo, 7. desember 1937.

Barn, svigerbarn og barnebarn.

Begraves på Vår Frelsers gravlund lørdag 11. desember kl. 12.

ELSA

døde fra oss igår aften.

Oslo, 8. desember 1937.

Ragnhild og Philip Jacobsen.

Phyllis og Rolf Jacobsen.

Lily og Heinrich Bech.

Bisettelsen foregår i Det gamle Krematorium lørdag kl. 3.